Spreektekst CU-SGP

Voorzitter,

Het ravijnjaar komt steeds meer dichterbij, ravijnjaren zelfs de komende periode van ’26 t/m ’28. Ondertussen is dit toch wel het gesprek van de dag geworden. Wat gaat onze gemeente doen? En wat kunnen ze nog voor ons doen en wat kunnen ze niet meer voor ons doen. Die onduidelijkheid is niet toekomstbestendig!

We kunnen er niet omheen. De jaren 2026 en 2027 laten een tekort zien. Ook de nieuwejaarschijf 2028, die in deze voorjaarsrapportage wordt toegevoegd, laat een groot tekort zien. Dit wordt veroorzaakt door de nieuwe financieringssystematiek van het Rijk naar de gemeenten vanaf 2026. Dat weten wij ondertussen allemaal. Maar hoe komen we uit deze lastige puzzel.

Wij hebben kunnen lezen dat onder meer de opschalingskorting wordt afgeschaft en er komt een nieuwe manier van financieren van WMO-kosten die meer rekening houdt met prijsstijgingen en vergrijzing. Deze maatregelen leiden dan tot een betere positie voor de komende jaren dan tot nu toe het geval was. Dat klinkt onze fractie goed in de oren!

In deze voorjaarsrapportage staan alleen de mutaties die voldoen aan de drie O's: Onvoorzien, Onvermijdelijk en Onuitstelbaar, alleen deze worden meegenomen. Ook daar kunnen wij achter staan. Maar de **O; omzien** naar elkaar – mag wat ons betreft erbij!

Op 1 maart 2024 heeft de VNG een begrotingsadvies gepubliceerd. De belangrijkste lijn daarin is: stel een reële meerjarenbegroting 2025-2028 op en breng de maatregelen in beeld die nodig zijn om het tekort te laten verdwijnen, met zowel de financiële als inhoudelijke consequenties. Dit is gedaan door het college. Daar hebben wij de vorige keer ook voor gepleit om te doen. De VNG noemt de kabinetsmaatregelen in een eerste reactie ‘betekenisvolle stappen’, maar benoemt ook dat het financiële probleem, het ravijnjaar, van gemeenten hiermee nog niet is opgelost. Daar maken wij ons behoorlijk zorgen over!

Ook voor Haarlemmermeer geldt dat wij nog steeds rekening moeten houden met financieel lastige tijden. Maar wat onze fractie betreft, verliezen wij elkaar niet uit het oog en al helemaal niet uit het hart. We moeten **om** blijven zien naar elkaar, de menselijke maat toepassen. Dat is pas goede rentmeesterschap. Nogmaals de **O** van **Omzien**.

Wij lazen dat onze toekomstbestendige gemeente voor een gedegen financiële koers staat. Een sluitende begroting wil en een gezond meerjarenperspectief hierbij noodzakelijke randvoorwaarden acht. Dit betekent dat er, zowel op de korte als ook op de lange termijn, sprake moet zijn van een evenwicht tussen de structurele baten en lasten.

Wij lazen de cijfers over de areaalsystematiek en hebben nog steeds onze twijfel bij

deze stelpost, ondanks de geschetste noodzaak om dit te doen. Is dat wel zo sluitend en noodzakelijk te noemen? Alles staat en valt tenslotte met de aantallen inwoners, waardoor wij weer als gemeente een hogere algemene uitkering zouden moeten krijgen uit het gemeentefonds. Onze fractie vindt dat dit geen doel op zich moet zijn. De ongebreidelde groei van het aantal inwoners van onze gemeente zou wat ons betreft wel iets minder mogen. Het doel op zich om meer nieuwe inwoners te krijgen is wat ons betreft niet gewenst. Wat wij wel willen zijn meer woningen voor onze huidige inwoners, of diegene die hier altijd gewoond hebben maar door woningentekort hier niet meer konden wonen maar wel graag zouden willen. Wij gunnen diegene hun eigen vertrouwde woonplaats. Dus dan zou je zeggen dat je koerst op de nieuwe inwoners voor meer opbrengsten, dat vinden wij niet gepast en ook niet wenselijk op langer termijn, dus bouw voor onze eigen burgers. Wat ik hier concreet mee bedoel, is dat wij het belangrijk vinden dat veel inwoners het gevoel gaan krijgen dat de gemeente eerst wil zorgen dat de gemeente er pico bello uitziet voordat er maar iedere keer bijgebouwd wordt. De straten, de fietspaden, het groen, mensen willen dat dat beter wordt! Dus focus eerst op groen en blauw en dan pas grijs!

Amendement 1 voor een evaluatie over de Areaalsystematiek om op de strategische agenda te zetten is zeer noodzakelijk, dat ondersteunen wij. Dit hebben wij ook al eerder aangedragen om mee te nemen in de ombuigingen, dus dank aan onze voorzitter van GL. Net als de motie stenen tijdperk, hier hebben wij in 2020 een motie voor ingediend met de naam groene tuinen die is aangenomen nadat wij het financiële stuk eruit hebben gehaald. Richting het college, wat is precies de stand van zaken van deze motie en hoe kijkt het college tegen deze aanvullende motie van GL? MO 14 van FvD over voorrang eigen inwoners in Hoofddorp en Nieuw-Vennep vinden wij een goede oproep, wij dienen graag mede in.

Ook lazen wij opnieuw dat in termen van de wet- en regelgeving de begroting materieel sluitend moet zijn. Voor het opvangen van incidentele tegenvallers, is het van belang dat de Algemene dekkingsreserve op voldoende niveau blijft. Onze analyse is dat deze trends en ontwikkelingen toch wel erg incidenteel zijn en we ieder jaar geld overhouden en dan wel al hebben bezuinigd maar dan uiteindelijk voor een potje vet. En het extra potje met vet van de inwoner is weg. Dat moet voorkomen worden!

Wij snappen wel dat je dan op basis van de huidige situatie en huidige verwachtingen het saldo van deze reserve voldoende robuust moet maken. En dat dit een goede uitgangspositie geeft om risico's en onzekerheden op te kunnen vangen met het oog op de vanaf 2026 voorziene tekorten. Maar het kan niet zo zijn dat je gaat bezuinigen of geheel gaat schrappen op maatschappelijke belangen. En nu dan terugkomen op die **O van Omzien**!

We moeten dus nog met elkaar aan de bak. Waar gaan wij wel en niet in schrappen. Wat gaan wij wel en niet ombuigen. Wij willen in ieder geval niet bezuinigen op het maatschappelijk middenveld. Dit is, vinden wij, te belangrijk voor onze gemeenten om op te korten. Hierdoor komen inwoners, ondernemers en andere belanghebbenden namelijk tot bloei, ze kunnen elkaar versterken en echt iets voor

elkaar betekenen. Daar pluk je als gemeente uiteindelijk ook de vruchten van. Van uitstel, komt tenslotte afstel – wij willen blijven **omzien** naar elkaar.

Tot zover, voorzitter.